

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Joh. Jonstoni Thaumatographia Naturalis

Jonston, Jan

Amstelodami, 1661

Caput II

urn:nbn:de:bsz:31-97032

METEORORUM. 99

repti, mortui repente concidunt. Apud Babylonem est etiam spelunca, ex cujus ore tam pestilens emittitur spiritus, ut omnia, quæ eum hauriunt, interimat. Plutonium denique exiguo in colle montosæ regionis, os habet ita moderatum, ut hominem capere possit, ipsum valde profundum. Cingitur Septis quadratis, & quidem tantis, quanta dimidium ambiant jugerum; quæ nebulosæ & crassæ caliginis adeo plena sunt, ut solum vix cerni possit. Eos qui circa appropinquant ad Septa, aër non lædit, utpote purus ab ea caligine, cum non flaverint venti. Animanti verò intra eunti mors confestim parata est. Tauri etiam introducti cadunt, mortui extrahuntur. Ad Hierapolim denique Syriæ, scribente *Dione in vita Trajani*, est tetri ac lethalis odoris specus. Quicquid eum animantium haurit, interit. Soli Eunuchi maleficii illius & noxæ sunt expertes. *Scalig. Exerc. 277. sect. 4.*

CAPUT II.

DE COMETIS.

ARTICULUS I.

De Cometarum natura & quantitate.

Cometarum ortus & natura variè sapientes torfit; nec adhuc inventum iudicium, quod videretur. Perpetui quibusdam videntur; circa Solem, Veneris & Mercurii instar volvi, plerumque latere: de novo creati nonnullis, nec in sublunaribus cathedram figere, sed in æthereis. Illustrium mentes iudicavit Democritus, quæ postquam innumerabilibus in terris viguere seculis, extremos obituræ peragunt Triumphos. *Bodinus* fateatur ignorantiam: huic tamen accedit, inque stellas fixas tandem abire innuit. Causa. Omnes sine occasa evanuisse veteribus cognitum. Duplices alii posuere, Æquivocos qui in æthere confedere; Veros qui de supremæ regionis prædicavere suggestu. Quicquid sit,

abditæ hæc, & quia cœlestia, difficiliora. Qui anno 1456 fulsit, plus quam duo cœli occupavit signa; qui 1472 toto mense summa celeritate, à Libra retro, totum suo cursu confecit Zodiacum, initio quadraginta partes, centum & viginti postea in singulos dies. *Sennert. l. 4. Epitom. cap. 2.* Tantum annus 1556 vidit, ut non tantum expirationes levissima & arida, sed nec omnes quidem sylve ac nemora, quotquot erant, ubique terrarum, pabulo bimestri, quo luxit sufficere potuissent. Verba sunt *Bodini lib. 2. Theatri.* Anno 1543 visus est cum cauda versus Aquilonem ingens; Ex eo flamma draconis instar devolavit, rivum exhaustit, agri fructus absumsit. *Sennert. l. c.* Attalo regnante tantus erat, ut in immensum extensus, cœli plagam, cui lactea nomen est, æquaret. *Senec. quæst. natur. l. 7. c. 15. Arist. 3. Meteorol. c. 7.* Tempore Anaxagoræ ingens 75 dies arsit; tanta ventorum insecta tempestas, ut lapidem vehiculi magnitudine avulsam, in sublime turbo ferret, & in Ægeos Thraciæ dejiceret flumen. *Nicephor. l. 12. cap. 1.* Anno vero 1511 in Lombardia ignej pavonis instar per aëra volitavit, & evanescit: tres lapides demisit, quorum unus centum sexaginta, alter sexaginta, tertius viginti libras pendebat. *Suesianu. Theodosii denique senioris tempore meridie noctis circa Luciferum apparuit insolens; ingens ad eum vis aggregabatur stellarum, quæ lucem mutuo quasi emittebant concursu; hæc in unam abiit flammam, ancipitis gladii instar. Ipso die, mense Julio, visum referunt Hispani si & navibus exitialem. Vel ob aëris subtilitatem, vel ob splendoris collectionem, vel diei obscuritatem accidere scribit *Cardanus l. 4. de varietat. cap. 63.* Idem in comm. supra quadr. *Ptolem. l. 2. traçt. 54. de quodam inquit* Volo narrare ostentum, quod ostendi cum juvenis essem atque studerem. Apparuit Cometes, cujus pars solida erat rotunda figura, triplo major Venere, cujus claritate totus orbis illustrabatur, eratque lux ejus, quanta si quarta pars Luna luceret.*

Præcur
dicium
mitem p
miletum
tiofam
timum di
auricular
Carolus
ginhato
is ne tri
re, prot
nisi qui
tiam lau
admoner
faustus p
trici appi
c. 15. l
per 7 die
sonspet
clarum
significac
RVM l
insigne fir
mur, ad
pate, sp
Cas. Divi
neris anter
habitu &
controver
sarem soleb
adl. 2. Pli

ARTICULUS II.

De Cometarum significatione.

PRÆcursores autem calamitatum, si spectemus iudicium & dicunt & compertum est. Vespasiano mortem prædixit, Romæ ab Alarico captivitatem, miserum Mauricii fatum, Mahumetis perniciem, exitiosam *νεστοροτροπικω* nunciavit. Carolo M. ultimum diem. Tartarorum in Silesiam impetum, & auricularum abscissionem, indixit. Memoriam produunt, Carolum M. cum illum vidisset, attonitum cum Eginharto disseruisse, principis evocari vitam. Cumque is ne tristitia afficeret, illud, *A signis cali nolite timere*, protulisset. Non alium timere debemus, adiecisse, nisi qui nostri & syderis creator est; sed ejus clementiam laudare tenemur, qui nostram inertiam talibus admonere dignatur signis. *Alfed. in Chronol.* Vnus faultus putatur, qui cum Augustus ludos Veneti genitrici appararet, apparuit. Hinc verbo ipsius *Plin. l. 2. c. 25.* *Is ipsis ludorum meorum diebus sydus crinitum per 7 dies in regione cali, qua sub Septentrionibus est, conspectum. Id oriebatur circa undecimam horam diei, clarumque & omnibus terris conspicuum fuit. Eo sidere significari vulgus credidit, Cesaris animam inter DEORVM Immortalium nomina receptam: quo nomine id insigne simulachro capitii, quod mox in foro consecravimus, adjectum est. In antiqui Romani denarii altera parte, spectatur Cesaris effigies cum his literis: Imp. Caf. Divi. III. Vir. R. R. C. in altero vero Templi Veneris anterior facies cum stella. Cesaris statua augurali habitu & ara ad quam sacrificare, vota suscipere, & controversias dirimere, interposito jurejurando, per Casarem solebant, cum his litteris: Divo Iul. Delchamp. ad l. 2. Plin. cap. 25.*